

A B I G A I L S H R I E R

NEVRATNÉ POŠKOZENÍ

*„Kniha,
která vyvolala
bouřlivé reakce“
– The Times*

JAK NAŠE DCERY PROPADAJÍ TRANSGENDEROVÉ MÁNII

**NEVRATNÉ
POŠKOZENÍ**

A B I G A I L S H R I E R

NEVRATNÉ NEVRATNÉ POŠKOZENÍ

JAK NAŠE DCERY PROPADAJÍ TRANSGENDEROVÉ MÁNIÍ

 nakladatelství
BOURDON

IRREVERSIBLE DAMAGE:

The Transgender Craze Seducing Our Daughters

Copyright © Abigail Shrier, 2020

Původní vydání © Regnery Publishing, 2020 Vychází ve spolupráci s
Writers' Representatives LLC, New York. Všechna práva vyhrazena.

České vydání © Bourdon, 2024

Překlad © Romana Hegedüsová, 2024

Obálka © Jiří Dvorský

ISBN: 978-80-7611-150-9

JAK NAŠE DCERY PROPADAJÍ TRANSGENDEROVÉ MÁNII

ABIGAIL SHRIER

Pro Zacha, jehož láska je mojí tajnou zbraní.

*She hides like a child
But she's always a woman to me.*

Billy Joel^{1*}

POZNÁMKA AUTORKY

Považuji za samozřejmé, že dospívající ještě nejsou dospělí. V zájmu srozumitelnosti a svědomitého přístupu označuji dospívající dívky (dívky z biologického hlediska), které propadly transgenderové mánii, jako „ona“.

Dospělí transgenderoví lidé jsou trochu jiný příběh. Kdykoliv je to možné, označuji je jmény a zájmeny, která si sami zvolili, abych se vyhnula nejasnostem.

A také jsem změnila jména a detaily, které by mohly odhalit totožnost dospívajících dívek identifikujících se jako transgender (i jejich rodičů). Mohly by se poznat a obvinít svoje nekonečnou bitvou utahané rodiče ze zrady. Příběhy těch, které podlely této nákaze, jsou si podobné jako vejce vejci. Některé čtenářky by mohly nabýt dojmu, že se v nich poznávají, ale mýlily by se.

ÚVOD NÁKAZA

Lucy byla odjakživa, alespoň podle své maminky, holčička se vším všudy. Když byla malá, svoje úkoly doma vykonávala nasoukaná do matčiných podpatků a šatů s volánky. Poté se odebrala do svého pokoje plného plyšáků a celé řady domácích mazlíčků, o které se starala. Měla králíky, pískomily a andulky. Parádění byla její oblíbená zábava, měla kufr plný šatů a paruk, do kterých se nořila, a stávala se tak jednou z mnoha různých postav – a všechny byly ženy. V dívčím světě devadesátých let byla jako doma. Zbožňovala disneyovky o princeznách, zejména *Malou mořskou vílu*, později si oblíbila *Stmívání* a všechna jeho pokračování.

Lucy byla předčasně vyspělá. V pěti letech četla jako desetiletá a na povrch začalo vyplouvat její umělecké nadání. Později díky němu získala i cenu okresního formátu. S přechodem na druhý stupeň základní školy začaly narůstat její úzkosti. Přihnaly se vlny depresí. Její bohatí rodiče (máma byla prominentní právnička z Jihu) ji vzali k terapeutům a psychiatrům kvůli léčbě a medikaci, jenže ani terapeutické rozhovory ani léky nedokázaly Lucy pomoci překonat společenské překážky: v partách ji nechtěli a kvůli svojí nervozitě dokázala zpackat všechny testy společenských situací, které na ni náhodně lícily jiné dívky.

S kluky měla míň starostí. Na střední škole měla kamarády a s některými kluky i chodila. Doma to neměla snadné.

Její starší sestra propadla závislosti na drogách, což celou rodinu rozmetalo jako hurikán a stálo to veškerou pozornost obou rodičů. U Lucy se střídala lepší a horší období. Příčinou, jak se následně ukázalo, byla bipolární porucha typu II. Její snaha získat a udržet si kamarádky nikdy neskončila v její prospěch, přesto v ní ale nikdy nepolevila.

Vysokoškolské studium humanitních věd na severovýchodě pro ni začalo tak, jak se to dnes dělá, tedy výzvou, aby uvedla svoje jméno, sexuální orientaci a genderová zájmena. Lucy vycítila novou příležitost dosáhnout společenského přijetí, první náznak, že by mohla někam skutečně patřit.

Když u ní na podzim v plné síle propukly úzkosti, společně s několika dalšími kamarádkami se rozhodly, že jejich příčinou je módní „genderová dysforie“. Během následujícího roku zahájila Lucy léčbu testosteronem. Ovšem tou skutečnou drogou – tou, na které byla závislá – byl příslib nové identity. Křestní vodou pro její znovuzrození coby muže byla vyholená hlava, chlapecké oblečení a nové jméno.

Pokud by se rozhodla pokračovat, dalším krokem by byla „operace vršku“, eufemismus pro dobrovolnou dvojitou mastektomii.

„Jak jste věděla, že skutečně nešlo o genderovou dysforii?“ zeptala jsem se její matky.

„Protože na ni nikdy nic nepoukazovalo. Nikdy jsem ji neslyšela, že by nějak vyjadřovala nespokojenost se svým tělem. Menstruovat začala, když byla ve čtvrté třídě. Hrozně se za to styděla, protože to bylo dost brzy, ale na svoje tělo si nikdy nestěžovala.“

Lucyina máma se odmlčela, hledala vhodnou vzpomínku.

„Když jí bylo pět, nechala jsem ji ostříhat nakrátko. Tak hrozně moc kvůli tomu plakala. Myslela si, že vypadá jako kluk. Ten účes nesnášela.“ A ještě dodala: „Chodila s chlapci. Vždycky randila jen s chlapci.“

Tato kniha není o transgenderových dospělých, ačkoliv jsem při jejím psaní mluvila s mnohými z nich, ať už se představili jako muži, nebo jako ženy. Byli laskaví, pozorní a slušní. Popsali mi setrvalý pocit, že je jejich tělo obtěžuje, že je něco špatně. Být ve svém těle jim připadalo jako lež. A také zmínili, že tento pocit měli odjakživa.

Kvůli svojí dysforii nebyli nikdy zvlášť populární, spíš naopak. Bylo to nekonečně ponižující a skličující. Dospívali, a přitom neznali žádné jiné transgenderové jedince. Internet, kde by si mohli vyhledat mentory, v té době neexistoval. Ačkoliv oni mentory ve skutečnosti nepotřebovali, byli si naprosto jistí tím, jak se cítí. Jakmile se mohli prezentovat coby osoby opačného pohlaví, přinášelo jim to úlevu. Nepotřebují být oslavováni za to, jaký život si zvolili. Chtějí jen nějak „procházet“, a v mnoha případech pokud možno bez povšimnutí.

Někteří mě nechali, ať si naše rozhovory nahrávám, někteří ne. Ale všichni si rychle získali můj obdiv za svoji odvahu a upřímnost. S jedním z nich jsme i nadále přátelé. Nemůžou za to, že transgender aktivismus do takové míry tvrdí, že promlouvá i jejich jménem, nikdy to nebyl jejich

záměr. Se současnou trans-epidemií sužující dospívající dívky mají jen velmi málo společného.

Bližší podobu najdeme spíš u salemských čarodějnických procesů ze sedmnáctého století. Nebo u nervových poruch v osmnáctém století, epidemie neurastenie v devatenáctém¹, či anorexie², potlačených vzpomínek³, bulimie a řezání se ve století dvacátém.⁴ V čele vždy stála jediná protagonistka, proslulá zveličováním a šířením své psychické bolesti: dospívající dívka.⁵

Její trápení je skutečné. Její vlastní diagnóza je ale vždy chybná. Bývá spíše výsledkem navádění a povzbuzování než skutečné psychologické potřeby.

Před třiceti lety by tyhle dívky nejspíš toužily po liposukci a nezdravě by hubly. Před dvaceti lety by dnešní dospívající, kteří se identifikují jako transgender, určitě „objevili“ hluboko zasunutou a potlačenou vzpomínku na nějaké trauma z dětství. Dnešní mánie není diagnostikována jako posedlost ďáblem, nýbrž jako „genderová dysforie“. A „léčbou“ není ani vymítání, ani projímadla či pročišťování těla. Je jí testosteron a „operace vršku“.

—

Mezi dodatky Ústavy Spojených států amerických bychom si neměli vybírat svůj nejoblíbenější. Já ho ale mám. Je to ten první. Moje věrnost svobodě slova mě zadními vrátky přivedla do světa politiky týkající se transgenderu.

V mém vlastním státě, v Kalifornii, vešel v říjnu 2017 v platnost zákon, který pracovníkům ve zdravotnictví hrozí vězením, pokud by odmítli používat pacientem vyžadovaná genderová zájmena.⁶ Stát New York přijal podobný zákon, který se vztahuje na zaměstnavatele, pronajímatele a majitele firem.⁷ Oba zákony jsou skrz naskrz protiústavní. První dodatek už dlouho chrání právo říkat nepopulární věci bez zasahování vlády. Stejně tak nám zaručuje právo odmítnout říkat věci, které po nás vláda vyžaduje.

A nejde tu o nějaké ústavní nuance; je to až pozoruhodně přímočaré. Ve věci *Výboru pro vzdělávání státu Západní Virginie versus Barnette* (1943) přiřkl Nejvyšší soud studentům právo nevzdávat hold americké vlajce.

Soudce Robert H. Jackson za hlasující většinu prohlásil: „Pokud je v hvězdné konstelaci naší Ústavy nějaká stálice, pak to, že žádný úředník, vysoko či nízko postavený, nemůže nařizovat, co má být v politice, náboženství, otázkách nacionalismu nebo názoru na cokoliv ortodoxní, nebo občany nutit, aby slovy nebo činy přiznali to, v co věří.“

Pokud vláda nemůže nutit studenty, aby vzdávali hold vlajce, nemůže ani nutit zdravotnické pracovníky vyslovit konkrétní zájmena. V Americe nemůže vláda lidi nutit, aby něco řekli – a to ani kvůli zdvořilosti. Z žádného důvodu.

O tomto tématu jsem psala pro *Wall Street Journal* a článek nesl název „The Transgender Language War“ (Válka o jazyk transgenderu). Jedna čtenářka, významná právnička z Jihu, Lucyina matka, ho viděla a něco v něm našla: naději. Kontaktovala mě pod cizím jménem a požádala mě, abych napsala o jejich dceři, která během dospívání prohlásila, že je „transgender“, aniž by kdykoliv předtím vykazovala jakékoliv známky genderové dysforie. Řekla, že její Lucy tuto identitu objevila pomocí internetu. Ten nabízí nekonečnou řadu transgenderových mentorů, kteří dospívající koučují v umění, jak vklouznout do nové genderové identity – co nosit, jak se pohybovat a co říkat. Dále informace o tom, které e-shopy prodávají nejlepší „stahovače“ (kompresní obvazy přes prsa nebo stahovací podprsenky); které společnosti vám zboží dopraví zdarma a diskrétně tak, aby se o tom nedozvěděli rodiče. Jak přesvědčit lékaře, aby vám předepsali hormony, které chcete. Jak oklamat rodiče, anebo jak se od nich zcela odtrhnout, pokud se brání přijmout vaši novou identitu.

Pod vlivem testosteronu a kouzla transgrese (jak se vyjádřila její matka) začala být Lucy neomalená a agresivní. Svou novou identitu odmítala jakkoliv vysvětlovat a na otázky neodpovídala. Matku obvinila z transfobie a přehnané kontroly. Ta později zjistila, že Lucyin vykonstruovaný příběh o tom, že „vždycky věděla, že je jiná,“ a že „je trans odjakživa,“ byl slovo od slova stažený z internetu.

Lucy byla velice vznětlivá. Kdyby ji rodiče oslovili jejím rodným jménem nebo nepoužívali její nová zájmena, běsnila by vzteky. Zkrátka, téměř ji nepoznávali. Dceřino náhlé zaujetí genderovou ideologií je zneklidnilo, protože se jim z biologického hlediska prostě zdálo, že jde jen o hromadu nesmyslů. Její matka to popsala tak, že Lucy vypadala, jako by

vstoupila do nějakého kultu, který, jak se obávala, její dceru nikdy nenechá odejít.

—

Genderovou dysforii (dříve známou jako poruchu genderové identity) charakterizuje těžký a trvalý diskomfort, který jedinci způsobuje jeho biologické pohlaví.⁸ Obvykle se objevuje v raném dětství, ve věku od dvou do čtyř let dítěte, a v dospívání se může zhoršit. Ale ve většině případů – až v sedmdesáti procentech – dětská genderová dysforie vymizí.⁹ V minulosti postihovala jen zlomek populace (zhruba 0,01 procenta) a téměř výhradně chlapce. Před rokem 2012 ve skutečnosti ani neexistovala odborná literatura o dívkách ve věku jedenáct až jednadvacet let, u kterých by se rozvinula genderová dysforie.

Změna nastala v minulé dekádě, a to velice dramatická.

Západní svět byl svědkem náhlého přívalu dospívajících, kteří tvrdili, že trpí genderovou dysforií, a identifikovali se jako „transgender“. Poprvé v dějinách medicíny se mezi takto se identifikujícími nachází dívky, a nejen to, tvoří jejich většinu.¹⁰

Proč? Co se stalo? Jak se z věkové skupiny, která vždy představovala menšinu mezi takto postiženými dospívajícími, stala většina? Možná ještě důležitější je otázka, jak se mohl změnit poměr pohlaví od většiny chlapců k většině dívek?

Lucyina máma se mi líbila a její příběh mě okamžitě zaujal. Ale já ve svých článcích vyjadřuji svůj názor, nejsem investigativní reportérka. Příběh jsem poskytla jinému novináři a Lucyinu mámu ujistila, že je v dobrých rukách.

Ovšem i dlouho poté, co jsem se zabrala do jiných témat pro *Wall Street Journal* a právnička zcela zmizela z mé e-mailové schránky, nosila jsem její příběh v hlavě dál.

Za tři měsíce jsem se spojila s ní i se všemi kontakty, které mi na začátku poskytla. Mluvila jsem s lékaři – endokrinology, psychiatry, světově proslulými psychology, kteří se specializují na pohlavní identitu. Mluvila jsem s psychoterapeuty. Vyslechla jsem názory transgender dospívajících i dospělých, abych tak mohla alespoň letmo zachytit jejich niternou zkušenost, neskutečně osvobozující možnost identifikovat se jako jiné

pohlaví. Mluvila jsem i s „odpadlíky“, kteří se kdysi identifikovali jako transgender a později od toho upustili, a s „detranzicionisty“, tedy těmi, kteří podstoupili lékařské zákroky, aby změnili svůj vzhled, ale později toho začali litovat a snažili se obrátit kurz. Čím víc jsem se dozvíдалa o dospívajících, kteří se náhle začali identifikovat jako transgender, tím víc mě pronásledovala jedna otázka: *Co ty dívky trápí?*

V lednu 2019 publikoval *Wall Street Journal* můj článek s názvem „When Your Daughter Defies Biology“ (Když se vaše dcera vzepře přírodě). Téma vyprovokovalo na tisíc komentářů a stovky odpovědí na ně. Transgender spisovatelka Jennifer Finney Boylanová obratem zveřejnila svoje protiargumenty v komentáři, který se o dva dny později objevil v *New York Times*. Na její příspěvek také reagovaly stovky lidí. Zčistajasna mě zaplavily e-maily čtenářů, kteří u svých dětí pozorovali fenomén popsáný v článku, případně ho zaznamenali ve školách svých dětí – ve skupinách dospívajících z jednoho ročníku, kteří náhle společně objevili transgender identitu, prosili o hormony a zoufale toužili po operaci.

Když mě na internetu napadli transgender aktivisté, nabídla jsem jim možnost sdílet i jejich příběhy. Několik z nich mě vzalo za slovo a promluvili jsme si. Ozvalo se i několik „detranzicionistů“. Založila jsem si profil na Tumblru a přizvala k diskusi transgender jedince i ty, kteří obrátili směr. Mnozí z nich pozvání přijali. Stejnou pozvánku jsem zveřejnila na Instagramu, kde mají hashtagy #testosterone, #transboy a #ftm tisíce sledujících. Znovu a znovu jsem se vracela na sociální sítě, abych vyjádřila touhu vyslechnout každého, kdo má k této problematice co říct. Odpovědi, které jsem dostala, se staly základem pro tuto knihu. Toto je příběh, který si Američané potřebují vyslechnout.

Nezáleží na tom, zda máte nebo nemáte dospívající dceru, či zda vaše dítě propadlo transgenderové mánii. Amerika se pro toto masové nadšení stala živnou půdou z důvodů, které mají hodně společného s velkými neřestmi naší kultury: autorita rodičů slábne; všichni se příliš spoléhají na názor odborníků, a pokud někdo ve vědě a medicíně zastává odlišný názor, je zastrašován; svoboda projevu je znovu napadána; vládní zákony o zdravotní péči dokážou utajit na první pohled neviditelné důsledky; a současně nastala éra intersekcionality, ve které touha uniknout dominantní identitě podněcuje jedince, aby se skrývali ve skupinách stejných obětí.

Abych mohla vyprávět příběh těchto dospívajících dívek, provedla jsem bezmála dvě stě rozhovorů a mluvila s téměř pěti desítkami rodin dospívajících dětí. Částečně jsem spoléhala na informace rodičů. Vzhledem k tomu, že tradiční genderová dysforie začíná v raném dětství a už dlouho je charakterizována „trvalým, neodbytným a neměnným“¹¹ pocitem, že se dítě ve svém těle necítí dobře (což není nic, co by mohlo malé dítě skrýt), rodiče mají často nejlepší přehled o tom, zda narušivá dysforie v dospívání začala už v dětství. Jinými slovy, mají nejlepší možnost rozpoznat, zda utrpení, které sužuje tolik dospívajících dívek, představuje tradiční genderovou dysforii, nebo se jedná o zcela odlišný fenomén.

Ovšem na to, že rodiče ví, jaký mají jejich dospívající děti skutečně pocit ze své nové identity a ze života, jaký si v jejím jménu vykonstruovaly, se nelze stoprocentně spolehnout. Můžou ale přispět fakty o tom, jak si jejich děti vedou v akademické nebo profesní sféře, o finanční stabilitě rodiny, o jejím utváření nebo její neexistenci, a někdy dokonce i o tom, jak úspěšné nebo neúspěšné jsou jejich děti ve společnosti. Chodí dospívající, kteří se identifikovali jako transgender, ještě do školy, nebo studia zanechali? Udržují kontakt se svými starými přáteli? Mluví s někým z rodiny? Směřují k budoucnosti s partnerem v milostném vztahu? Zajišťují si živobytí prací v místní kavárně?

Nepředstírám, že jsem jejich příběhy dokázala zachytit v plném rozsahu, natožpak jejich zkušenost s transgenderem. Příběhy s transgender tematikou a s dobrým koncem se vypráví a oslavují všude. Pochodují pod praporem občanských práv. Slibují, že prolomí další kulturní hranici a otřesou základy dalšího rozdělování lidí.

Jenže fenomén, který láme dospívající dívky, je jiný. Nevychází z tradiční genderové dysforie, jeho zdrojem jsou videa na internetu. Jsou to mimikry, inspirované internetovými guru, je to slib, který si daly s kamarádkami (a přitom se se zatajeným dechem a pevně zavřenýma očima držely za ruce). Transgenderová identifikace těmto dívkám nabízí osvobození od úzkostí, které je neúnavně pronásledují; uspokojuje jejich nejhlubší potřebu přijetí, vzrušení z překračování pravidel, láká je svůdným hlasem sounáležitosti.

Těmito slovy mi to vysvětlil „Kyle“, transgender dospívající: „Internet byl tak napůl důvodem, že jsem sebral odvahu ke coming-outu. Chase Ross – YouTuber. Bylo mi dvanáct. Hltal jsem každé jeho slovo.“ Chase Ross byl

tak hodný a poskytl mi rozhovor, aby mi pomohl pochopit, co všechno je ve hře. Jeho příběh najdete ve třetí kapitole.

Toto je příběh o americké rodině – slušné, milující, pracovitě a laskavé. O rodině, která chce dělat jen to, co je správné, ale ocitá se ve společnosti, která stále víc považuje rodiče za překážky a za úzkoprsé a snadno oklamatelné hlupáky. Fandíme dívkám, u nichž se nikdy neobjevily známky genderové dysforie, a přesto hluboce zabředávají do radikální genderové ideologie, ať už vyučované na škole, nebo nalezené na internetu. Povzbuzují je jejich vrstevníci, terapeuti, učitelé a internetoví hrdinové. Jenže v jejich případě není cenou za tak velkou mladickou nerozvážnost piercing nebo tetování. Je to spíš asi půl kila masa z jejich těl.

Určitá malá část populace bude vždy transgenderová. Možná ale současná mánie nebude už natrvalo lákat problémové mladé dívky bez předešlé anamnézy genderové dysforie, aby je odsoudila k celoživotní závislosti na hormonální léčbě a znetvořujícím operacím. Pokud se jedná o sociální nákazu, možná to dokáže společnost i zarazit.

Žádný dospívající jedinec by neměl zaplatit tak vysokou cenu za to, že je jen stoupencem ideologie či pouhým „sledujícím“ na sociálních sítích.

KAPITOLA 1 **DÍVKY**

Jste-li Američané narození před rokem 1990, slova „dospívající dívka“ ve vás nejspíš vyvolají představu o mladých slečnách chichotajících se v nákupním centru. Nebo jak leží ve svém pokoji na chlupatém koberci, vlasy rozhozené kolem sebe, a poslouchají písničky v nekonečných smyčkách. Jejich konverzace probíhá podobným způsobem, protože se točí okolo nejednoznačného setkání s nějakou dívkou nebo chlapcem. Nespočet hodin promarněných nicneděláním, během kterých z nějakého důvodu vyrostete to nejopravdovější přátelství. Probírají stále dokola první polibky, zlomená srdce, touhu po obojím nebo ani po jednom z toho, zatímco odlakovač na nehty kazí vzduch jako terpentýn.

Chceme-li pochopit současnou trans epidemii mezi dospívajícími dívkami, musíme prozkoumat, jak daleko se dívčí svět odchýlil od tohoto obrázku. Nejde jen o to, že jej musíme obohatit o nové vychytávky a CD vyměnit za Spotify a telefonování za textovky. Dnešnímu dospívání chybí spousta osobně prožívané pohody, trápení a útěchy, které dřív naplňovaly každodenní holčičí život. Jako když je někdo pozval na rande, nebo je odmítl, nebo políbil či pohládl, a pak to obřečely, nebo to oslavily a smály se tomu se svou nejlepší kamarádkou. Její hlas a výraz ve tváři, nejen slova, je ujistily, že v tom nejsou samy.

Já si svou první pusu pamatuji. S Joelem, kolem oběda za židovskou školou, do které jsme chodili. Měl jasně hnědé oči. Dech mu voněl po skořicové žvýkačce. Šok z doteku jazyka, zrychlený dech. Z omamné vůně jeho toaletní vody Drakkar Noir se mi podlomila kolena a oněměla jsem.

Když jsme skončili, přinutila jsem se vrátit zpátky do školy, jako by se nic nestalo. Vypadala jsem jinak? Měla jsem pocit, že určitě ano. Zdálo se, že se mírně přeskupila každá molekula světa. Měla jsem hroznou chuť se rozběhnout, řvát, smát se a kupodivu taky vrátit to zpět, svíraná obavami, že jsem udělala něco špatného. Ale podle logiky, která vládla v devadesátých letech na druhém stupni základní školy, platilo, že podrobit se předem

naplánovanému polibku bylo to nejmenší, co jsem mohla udělat. Byla jsem přece Joelova holka.

A pak jsem jí už nebyla, asi dva týdny nato. Jedné mé kamarádce řekl, že „špatně líbám“. Budiž. Přece jen mi bylo teprve dvanáct. Chtěl se se mnou rozejít už dřív, ale musel počkat, až bude mít příležitost setkat se někde o samotě, osobně.

Moje kamarádka Yael mě zasvětila do podrobností, které vytáhla z jeho kamarádů – byl to nekonečný výčet mých nedostatků coby materiálu k chození. Obrátila jsem se na své další kamarády: na Aarona, kterému jsem během svého krátkého odloučení chyběla; na Jill, která si stejně nikdy nemyslela, že je Joel až tak úžasný; na Ariel, která využila příležitosti, aby mě za můj krátký úspěšný románek potrestala, a poukázala na to, že stejně všichni věděli, že má Joel radši Jennifer. Ani ti nejlepší z mých kamarádů někdy nevynikali v umění utěšovat.

Ať byla jejich podpora jakkoliv nedokonalá, dostalo se mi jí: Joel dodal informace; Yael kontext a komentář; Aaron mi velice pomohl tím, jak celé to trauma vůbec nevnímal; Jill obracela oči v sloup a prosila mě, ať si jdu ven zakopat s míčem; Ariel, která mě nejdřív pokárala a pak vzala na milost. Vrstevnatá lidská zkušenost s klasickým rozchodem. Každý kousek bolesti i útěchy mi dodal někdo, kdo se mi přitom díval do očí. Někdo, na koho jsem se mohla obrátit a obejmout ho, kdybych chtěla.

Obecný charakter niterně prožívaných rozpaků a ponížení platí víceméně pro všechny ženy narozené v letech 1990, 1980 i 1970, a možná platil i pro ty narozené už ve čtyřicátých letech minulého století. Pro ženy, které se stejně jako já narodily v roce 1978 a které dospívaly v době, kdy do sebe američtí teenageři neustále naráželi jako nabitě částice, není snadné si představit, jak izolovaní jsou dnešní dospívající.¹

Adolescentní dívky, které dosáhly plnoletosti počátkem devadesátých let dvacátého století, nasadily laťku pěkně vysoko, co se počtu těhotenství náctiletých ve Spojených státech týče.² Od té doby toto číslo stále prudce klesá, stejně jako počet sexuálně aktivních dospívajících, a nedávno obě hodnoty dosáhly minima za několik desetiletí.³ Částečně tomu tak je z důvodu nedostatku příležitostí: dnešní dospívající tráví osobně s přáteli mnohem méně času – denně až o hodinu méně –, než tomu bylo u generace

X.⁴ Bože, jak ti jsou osamělí. Vykazují mnohem vyšší míru osamělosti než jakákoliv generace před nimi.⁵

Ovšem neměli bychom uvíznout v pasti nostalgie. Dnešní teenageři jsou do značné míry tolerantní, jak tvrdí profesorka psychologie Jean Twengeová, odbornice na generaci narozenou začátkem tisíciletí (generace Z nebo iGenerace). Prudce klesla míra potratů u mladistvých.⁶ Už několik dekád neplatí, že by vlna orálního sexu na školních záchodcích vyvolala poplach napříč společností.

Chceme-li pochopit, jak je možné, že některé z nejschopnějších a nejchytřejších mladých žen dnešní doby se staly obětí transgenderové mánie, měli bychom začít tím, že dnešní dospívající dívky prožívají spoustu bolesti. Dospívající v Americe, Velké Británii a Kanadě se podle psychologa Jonathana Haidta ocitli uprostřed toho, čemu říká „krize duševního zdraví“. Dokládá to rekordní míra výskytu úzkostí a depresí.⁷

V letech 2009–2017 vzrostl o dvacet pět procent⁸ počet středoškoláků, kteří uvažovali o sebevraždě. Mezi lety 2005 a 2014 se o třicet sedm procent zvýšil počet dospívajících, u nichž byla diagnostikována klinická deprese. Nejhuře na tom byly dívky – deprese se u nich projevovaly třikrát častěji než u kluků.⁹

Někdo by mohl argumentovat, že tyto dívky deprese pouze ve vyšším počtu reportují (a nemusí to nutně znamenat, že je ve vyšším počtu opravdu zažívají). Haidt ale poukazuje na to, že průměrná míra případů sebepoškozování odráží stejně strmý vzestup: nárůst o dvaasedesát procent od roku 2009, a ve všech případech jde o dospívající dívky.¹⁰ Mezi mladšími děvčaty ve věku deset až čtrnáct let vzrostla od roku 2010 míra sebepoškozování o 189 procent, za šest let se tedy ztrojnásobila.

Co se stalo? ptal se Jonathana Haidta ve svém podcastu Joe Rogan. Co stojí za náhlým nárůstem úzkostí, depresí a sebepoškozování? „Sociální sítě,“ odpověděl Haidt bez zaváhání.¹¹

Podobně se o tom vyjádřila Jean Twengeová pro časopis *The Atlantic*: „Nepřeháním, když o iGeneraci řeknu, že se nachází na pokraji nejhorší krize duševního zdraví za poslední desetiletí. Velkou část zhoršování stavu lze připsat jejich telefonům.“¹² iPhone přišel na trh v roce 2007. Do roku 2018, tedy o jedenáct let později, mělo devadesát pět procent dospívajících přístup ke smartphonu a čtyřicet pět procent z nich potvrdilo, že jsou „skoro

pořád online“¹³. Tumblr, Instagram, TikTok a YouTube, mezi dospívajícím velice populární, nabízí širokou škálu vizuálních tutoriálů a inspirace k sebepoškození: anorexii („thinspiration“ či „thinspo“^{3*}), řezání a sebevraždě. Zveřejnění vlastních zkušeností s tímto utrpením jim nabízí šanci, jak získat stovky, i tisíce sledujících.¹⁴ Od nástupu smartphonů prudce vzrostl počet případů anorexie, řezání a sebevražd.¹⁵

Život dospívající dívky v Americe je téměř synonymem pro obavu, že její tělo nemá odpovídající míry. V dřívějších dobách ztělesňovalo ideál krásy několik dívek ve třídě: takové ty, které byly krásné, aniž by o to nějak usilovaly. Stačilo to, jak se opíraly o svoje skříňky na chodbě, jak uměly házet vlasy, a také – což je pro mě naprosto nepochopitelné – věděly, kdy mají zavřít pusy a jen se usmívat. V naší třídě bylo tradičně krásných holek jen pár a my ostatní jsme to neochotně akceptovaly. Ale ani *ony* nebyly dokonalé, ne doslova. Byly to lidské bytosti, což se potvrdilo pokaždé, když jsme s nimi byli v kontaktu – vždy osobním. Byly chaotické a zranitelné, uměly být trapné a dělat špatná rozhodnutí, stejně jako my ostatní. Používaly moc parfému. Jejich úsměvy zdobila rovnátka. Puberta udeřila rozhodně a bez varování: krev jim prosákla džínami a v tělocviku měly na tričkách skvrny od potu.

Osoby na sociálních sítích, tedy „přátelé“, kteří jsou pro dnešní dospívající nejvýznamnější a se kterými tráví nejvíc času, by žádnou takovou nedokonalost nepřiznaly. Pečlivě vybrané a „vytuněné“ fotografie nastavily standard krásy, kterého nemůže žádná skutečná dívka nikdy dosáhnout. Tyto standardy si ale nosí neustále u sebe v kapse, a *ony* živí její obavy z nedostatečnosti, podněcují posedlost jí vnímanými nedostatky a současně je značně zveličují.¹⁷ I za těch nejlepších okolností byly dospívající dívky vždycky samy sobě těmi nejtvrďšími a nejvíc nelitostnými kritiky svého těla – i těl ostatních. V dnešní době slouží sociální sítě jako mikroskop a všechno za vás propočítají. O kolik jsi méně krásná než tvoje kamarádka? Dnešní dospívající nemusí zkoušet tipovat. Stačí, když jednoduše srovnají počet „lajků“. Selhání je předem dané, veřejné a hluboce osobní.

Je nám známo, že sociální sítě způsobují lidem úzkosti a jsou z nich smutní. Víme také, že jejich negativní vliv dopadá nejhůře na skupinu

dospívajících dívek. Ale je tu ještě něco: dříve čelily životním výzvám ve dvojicích a partách, dnes jsou na to velice pravděpodobně samy.

Príslušníky generace Z nejspíš nepotkáte na večírku, nebo jak se potloukají se s přáteli, chodí na rande, do kina nebo do nákupního centra, nebo se jen projíždí v autě, ne v takové míře, jako tomu bylo u předchozích generací.¹⁸ V roce 2015 už studenti posledních ročníků středních škol chodili ven s přáteli méně často, než tomu bylo o šest let dříve.¹⁹ Když už se setkávají osobně, je mnohem pravděpodobnější, že si k tomu přivedou rodiče.

S mámou neustále po boku je také mnohem méně pravděpodobné, že budou riskovat – nejspíš nebudou kouřit, pít nebo bezohledně řídit. Což by se mohlo zdát jako dobrá věc. Řidičský průkaz má jen jedenasedmdesát procent středoškolských studentů způsobilých řídit. To je nejnižší počet za několik posledních desetiletí.

Toto rozmazlování si ale vybírá svou daň. Rizikové chování slouží jako nenahraditelný most na hrbolaté cestě k dospělosti.²⁰ Podle Twengeové jsou dnešní osmnáctiletí emočně vyspělí tak, jako byli patnáctiletí příslušníci generace X, a dnešní třináctiletí tak, jako byly desetileté děti generace X. „Fyzicky jsou teenageři v dnešní době v bezpečí víc než kdy jindy, ovšem duševně jsou mnohem zranitelnější,“ napsala Twengeová.²¹ Dá se očekávat, že utrpí méně šrámů způsobených mladickou nerozvážností. Zároveň je ale tyto jizvy neposílí. Vrhňte se do víru adolescentních experimentů a můžete přijít k újmě. Přežijte to a vynoříte se silnější a odvážnější, protože jste dokázali překonat svoji slabost.

Při zkoumání tématu transgenderové mánie jsem mluvila asi s padesátkou rodičů. A stále dokola, v různých variantách, jsem slyšela: „Dceři je sedmnáct, ale kdybyste ji potkala, myslela byste si, že jí je čtrnáct.“

Řada z dívek, které propadly mámení transgenderu, vede život vyšší střední třídy generace Z. Pečlivě se o ně starají ti, pro které je rodičovství aktivní pojem, nebo dokonce životní poslání, a všechny jsou vynikající studentky. Dokud jim do života nevstoupil transgender, byly všechny známé svou přívětivostí, přátelským chováním a naprostou absencí pokusů o revoltu. Nikdy si nedaly ani jednu cigaretu, nikdy nepily.

A také nebyly nikdy sexuálně aktivní. Řada z nich si nikdy nevyměnila polibek s dívkou nebo s chlapcem. Podle terapeutky Sashi Ayadové, která

se specializuje na dospívající identifikující se jako transgender, ani nikdy nemasturbovaly. Jejich těla jsou pro ně záhadou, jejich nejhlubší touhy zůstávají neprozkoumané a z velké části zcela nepoznané.

Ale přesto se trápí, a hodně. Trpí úzkostmi a depresemi. Jsou neobratné a bojí se. Stejně jako když se malé dítě naučí držet se dál od okraje postele²², i ony vycítily, že mezi nejistými dívkami, jakými jsou, a okouzujícími ženami, jaké by podle sociálních sítí měly být, leží nebezpečná propast. A zdá se jim, že nemají šanci ji překlenout.

Internet je nenechá ani jeden den – ani jednu hodinu – vydechnout. Rády by zažívaly vzestupy a pády milostných vztahů, jenže celý jejich život se odehrává v iPhonech. Zkouší se řezat. Začínají si s anorexií. Rodiče je pak ženou k psychiatrům, kteří předepíší léky. Ty je od jejich nálad oddělí jako měkká ochranná bariéra, což jistě pomůže. Pokud tedy nejde právě o to, aby něco cítily.

Kde je všechna ta divoká zábava, na kterou mají nárok? Slyšely příhody svých rodičů, viděly filmy. Těžko lze oživit tradici velkolepých vyjížděk, když vaši kamarádi neřídí a rodičům to tak vyhovuje. Mohly by zajít do nákupního centra, kdyby ovšem nebylo zavřené a kdyby dospívající v dnešní době pořád chodili do nákupních center (což nechodí). Jejich okolí se ani zdaleka nemůže vyrovnat důmyslně přizpůsobeným spletitým chodbám a zákoutím, jakými je zásobuje jejich telefon.

—

Kdybyste se před deseti lety z nějakého důvodu zamysleli nad existencí transsexuality, konkrétně lidí toužících po změně z ženského pohlaví na mužské, možná by se vám přitom vybavila Hilary Swanková v roli Teeny Brandonové ve filmu *Kluci nepláčou* z roku 1999. Její podání bylo strhující. Teena Brandonová se přejmenovala na „Brandona Teenu“, proháněla holky, lila do sebe pivo, projížděla se nebraským venkovem oblečená jako kluk a většinou jí to procházelo. Brandona ale poháněla překvapivě konzervativní představa o štěstí. Chtěl najít správnou dívku, získat ji, vzít si ji, udělat ji šťastnou.

Celý film jí držíte palce, až vám bělají klouby, aby jí to vyšlo. Se sevřeným žaludkem sledujete, jak statečně čelí hrubému zacházení, protože víte, že tam, kde žije, se pravděpodobně nenajde nikdo, kdo by pro ni měl

laskavé slovo a pochopení, o které jako Brandon tak moc stojí, a jste si téměř jisti, že tento příběh nemůže skončit jinak než tragicky.

Adolescentní dívky, které se v dnešní době identifikují jako transgender, s tímto filmem nemají téměř nic společného. Ve skutečnosti nechtějí „přejít na druhou stranu“. Obvykle totiž zcela odmítají dichotomii „chlapec – dívka“, která byla pro Brandona Teenu zcela samozřejmá. Nesnaží se přijmout za své typické mužské stereotypy: nekupují si činky, nesledují fotbal ani neokukují holky. Pokud si pořídí tetování, vybírají si ženské motivy, jako jsou květiny nebo postavičky z kreslených seriálů, prostě něco takového, čím by se odlišily od stereotypního muže a čím by se označily za „queer“, ale rozhodně ne za „cis^{4*} muže“. Od ženství utíkají, jako by jim za patami hořelo, a soustředí se přitom pouze na svůj únik, ne na konkrétní cílovou destinaci.

Pouhých dvanáct procent těch, které se narodily jako ženy, ale identifikují se jako transgender, podstoupilo faloplastiku.²³ Nemají v plánu pořizovat si mužské přirození, které většina lidí považuje za určující znak mužství. Sasha Ayadová to popsala následovně: „Od svých klientek slýchám často něco ve smyslu: ‚Nejsem si úplně jistá, že chci být muž. Jen vím, že nechci být žena.‘“

„JULIE“

Pro většinu dívek jsou vyhlídky na kariéru profesionální baletky jen nedosažitelným snem. Ale pro Julii se někdy na druhém stupni základní školy začala tato možnost rýsovat jako reálná. Byla skvělá. V tanečním souboru, jehož byla členkou, dostávala jen hlavní role a tančila v podstatě bez ustání. Léto pro ni znamenalo spíš víc tance než méně. Byla přijata i na exkluzivní letní intenzivní taneční školu, které se pak účastnila každý rok v červenci.

Má dvě mámy, lesbický pár ze Středozápadu. Jedna je právnička a druhá pracuje jako školní poradkyně, a ani jedna z nich nevystupuje jako aktivistka nebo neprosazuje nějakou ideologii.

„Naši přátelé jsou tím, kým jsou. Nikdo z nich není gay nebo lesba. Máme úplně normální přátele,“ řekla mi Shirley, jedna z Juliiných matek, a

pak se rozesmála:

„To je to správné slovo, ‚normální!‘“ Podle toho, do koho se Julie vždy zakoukala, věřily, že je heterosexuální, a to bylo podle nich samozřejmě v pořádku.

Třetí třídu Julie absolvovala formou domácí výuky. Do čtvrté třídy nastoupila v soukromé dívčí škole, kde okamžitě zazářila, co se prospěchu týče, ale se zapojením do společnosti měla problém. Julie měla kamarádky, ale nebylo jich moc. „Vždycky byla tělesně založené dítě. To bylo jedním z důvodů, proč začala s tancem, měla spoustu energie.“ Někdy na druhém stupni základní školy strčila do jedné dívky a byla suspendována. „Děti se na zastávce autobusu vždycky chovaly trochu divoce. Jenže se ukázalo, že ta dívka nedávno prodělala břišní operaci, což [Julie] samozřejmě nevěděla.“

V devátém ročníku bylo všem dívkám doporučeno, aby se účastnily některé ze školních aktivit, a Julie začala navštěvovat populární studentský klub Sdružení gayů a heterosexuálů (Gay-Straight Alliance, GSA). Její matky to uvítaly coby gesto solidarity s komunitou, ke které samy patřily. Ale Juliinu účast v klubu nedoprovázel žádný coming-out.

„Pokud vím, identifikovala se jako heterosexuální. Byla hezká a velice ženská. Zdálo se, že je normální,“ řekla Shirley a znovu se rozpačitě zasmála.

Genderová dysforie se v Juliině anamnéze nikdy neobjevila. Ani když byla dítě, ani později během puberty. „Tělesně se vyvíjela tak, jak měla, k bazénu nosila bikiny. Prostě normální patnácti-, šestnáctiletá holka.“

Její matka ji často podporovala v tom, aby si ráno přispala a vynechala brzkou ranní schůzku klubu GSA, ale Julie vždy odmítla. Členkou klubu byla i jedna starší dívka z druhého ročníku střední školy, Lauren. Zdálo se, že Julie je pro její přízeň ochotná udělat cokoliv. „Všechno se najednou točilo kolem Lauren,“ svěřila se Shirley.

Mámy trochu znervózňovalo, do jaké míry ji Julie až uctívala. Dívky se často scházely po škole. Lauren Julii představila anime, což jsou mimo jiné počítačově animované obrázky antropomorfizovaných tvorů. „Netušila jsem, že je to tak propojené s celou trans kulturou,“ řekla mi Shirley. Julie začala navštěvovat DeviantArt, webové stránky, na kterých mohou lidé publikovat svoje umělecká díla. Návštěvníky těchto stránek tvoří z velké

části příslušníci transgender komunity a komentáře jsou nabité genderovou ideologií.²⁴ Když byla Julie ve druhém ročníku na střední, dostala roli Popelky ve stejnojmenném baletu. Na představení pozvala všechny svoje přátele a dva ze svých učitelů. „Zvládla to velice dobře a byla tím naprosto nadšená.“ Když ale po představení vyšla na pódium, aby se uklonila publiku, Shirley si všimla, že Julie zachytila Laurenin pohled. „Vypadala, jako by se za sebe začala stydět. Úplně zvadla, jako by z ní vyprchala veškerá radost ze života.“ V té době se už Lauren identifikovala jako „transgender“, ale Juliiny matky o tom ještě nevěděly. Ani o tom, že si Julie pohrává s myšlenkou také přijmout tuto identitu.

Představení s genderově vyhraněnými postavami, jaké se vyskytují například v baletu, jsou v přímém rozporu s trans identitou. Genderové chování, které je v souladu s biologickým pohlavím člověka, je pro transgender adolescenty tou nejhrušší chybou – takové lidi mají za podvodníky, protože jim chybí odhodlání a koneckonců jsou jen „cis“.

Ale Julie se pořád opatrně snažila najít si cestu k genderové ideologii. Jedna z jejích kamarádek měla v tom roce v jejich třídě prezentaci na téma „Gender jako perníkový panáček“. Obrázek perníkového panáčka se používá jako klasický nástroj při výuce o genderové identitě. Šipkami je znázorněno rozmístění jednotlivých center. Za sídlo genderové „identity“ je považován mozek, „přitažlivost“ se nachází v srdci, „genderový projev“ vychází z celého těla a biologické „pohlaví“ najdeme oblasti genitálií.

Julie byla celým konceptem uchvácená. A Shirley si začala dělat starosti. „Říkala jsem si, jestli to celé dává smysl, takhle rozsekat člověka na kousky. Proč byste se takhle redukovala na malé oddělené části?“

Ve druhém ročníku zesílil tlak v baletním souboru kvůli zlomyslnosti a nelítostné konkurenci ostatních tanečníků.

„Julie začala mít úzkosti a deprese. Svěřila se nám, že se řeže.“ Matky jí okamžitě našly terapeuta. Ten během prvního sezení naznačil možnost, že Julie trpí genderovou dysforií, a doporučil jí návštěvu endokrinologa, který by zahájil hormonální terapii. „Řeknu vám to takhle – byla to naše první a poslední návštěva.“

Mámy jí našly nového terapeuta, se kterým se vídala dvakrát až třikrát do měsíce. „Víc jsme si nemohly dovolit.“ Platily totiž navíc drahou

soukromou školu a balet.

Na první schůzce se jí terapeut zeptal, jak ji může oslovovat a jaká jsou její preferovaná zájmena. Julie si zvolila mužské jméno i zájmena, a těmi ji terapeut nadále oslovoval a označoval. Jenže místo toho, aby všechny tyto afirmace Julii uspokojily, zdálo se, že jen prohlubují její úzkost a že je ještě víc nešťastná. „Pokaždé, když Julie ukončila sezení, které ji mělo utvrdit v jejím přesvědčení... byla našťvaná, odtažitá a arogantní.“

Ve třetím ročníku pominulo Juliino okouzlení baletem a nadchla se pro svůj nový sen: stát se klukem. Ostríhala si vlasy a po matkách vyžadovala, aby ji oslovovaly novým jménem a zájmeny. „Nějakou dobu jsme to odmítaly. A pak jsme si řekly, ‚no, možná bychom to měly zkusit a uvidíme, jak to půjde.‘ A bylo to stejné: když jsme jí začaly říkat mužským jménem, byla vzteklá, odměřená a emočně odtažitá. Za pár dní nebo za týden se už v jejím chování rýsoval jasný vzorec. Řekly jsme si, že to nikam nevede, a nechaly jsme toho.“

Shirley se sešla s vedením školy a ti ji ujistili, že dokud Julie navštěvuje dívčí školu, budou s ní zacházet jako s dívkou, oslovovat ji jejím křestním jménem a používat ženská osobní zájmena. „Jenže to se nestalo.“

Bez vědomí či souhlasu jejích rodičů přijali všichni Juliini učitelé, vedení školy i její kamarádky její požadavek a začali k ní přistupovat jako k chlapci a oslovovat ji novým mužským jménem. Julie jako by začala vést dvojí život. „Když trávila hodně času ve škole a u počítače, bývala nevrlá, vzteklá a do sebe stažená. Netušily jsme, že je naočkovaná různými videi na YouTube.“

Juliiny matky nevěděly o tom, že začala na YouTube intenzivně sledovat videa trans influencerů. Vycítily ale, že se jim dcera čím dál tím víc vzdaluje. „Velice přesně si vybavuji jeden okamžik,“ popisovala Shirley. „Posadily jsme se s Julií a já jsem řekla: ‚Víš, kdybych byla přesvědčená o tom, že tohle je pro tebe to pravé, udělala bych, cokoli by bylo třeba, abych ti pomohla cítit se ve svém těle dobře. Jenže nic v tom, jaká jsi doposud byla, tomu neodpovídá a nedokáže mě přesvědčit, že je to pro tebe ta správná cesta.‘“ Julie se vrátila do svého pokoje, aby o tom přemýšlela. Když se vrátila, zdálo se, že znovu našla svůj klid.

Jednou u večere začala Julie mluvit o různých genderových identitách. Její matka na to reagovala už trochu podrážděně: „Mně se takové vymezení

zdá až příliš omezené.

Podle tebe je žena někdo, kdo se ztotožňuje s panenkou Barbie, nosí bikiny a všechno je na ní falešné? Ženu dělá ženou biologie, ne přefeminizované stereotypy.“

Ale Juliino duševní zdraví se začalo zhoršovat. Když se jednou večer vrátila matka ze své druhé práce, našla doma Julii uprostřed mohutného záchvatu paniky. Odvezly ji do nemocnice, kde lékaři potvrdili, že po tělesné stránce je naprosto v pořádku. Přesto si ji tam nechali přes noc. Ráno jí matka zkontrolovala telefon. Našla tam zprávy od nějaké dívky, která se o Julii vyjadřovala jako o „tom nejlepším příteli“, s jakým kdy chodila. Matku to silně rozrušilo – fakt, že se k její dceři někdo chová jako k chlapci, i to, že to její dceři zcela evidentně ubližuje.

V posledním ročníku střední školy získala částečné stipendium v univerzitním programu studia krásných umění. Ovšem matky se tam bály Julii pustit, protože se jim před očima měnila v mrzutého adolescenta s kolísajícím duševním zdravím. Požádaly ji, aby si raději dala rok pauzu.

Když bylo Julii osmnáct, odstěhovala se z domu. Ačkoliv její zdravotní pojištění pokrývaly pojistky jejích matek, přešla ke státní zdravotní pojišťovně Medicaid a začala brát testosteron. Zároveň si našla místní taneční skupinu, která ji nechala trénovat jako muže. Jenže na to podle Shirley neměla dost síly. „Z toho, co jsem slyšela, musel jejich choreograf třikrát předělávat přestavení, protože to Julie [coby muž] nezvládala... několik tanečnic neudržela a upustila.“ Shirley se začala obávat, že Juliina očividná fixace jednou někomu, nebo jí samotné, ublíží, a důrazně to Julii vytkla:

„Nejde jen o *tvoje* tělo a *tvou* kariéru. My tu mluvíme o tělech a kariérách jiných lidí. Jednou někoho zraníš.“

Tou dobou už ale Julie svoje matky přestala poslouchat, a dokonce s nimi zcela neočekávaně ukončila veškerý kontakt. Julie má na Instagramu tisíce sledujících, ale svým mámám zablokovala přístup.

„Známe někoho, kdo má přístup k jejímu účtu [na Instagramu] a může ji sledovat... viděla jsem její fotky, krátce po prodělané mastektomii, jak leží v nemocnici, píše o tom, že je to nejlepší den jejího života, slzy radosti a podobně, a pod tím komentáře od čtyř set jejích fanynek, jako ‚super‘,